

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EURATOM) nr 300/2007,

19. veebruar 2007,

millega luuakse tuumaohutuselase koostöö rahastamisvahend

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 203,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ühendus on peamine majandus-, finants-, tehnilise, humanitaar- ja makromajandusliku abi andja kolmandatele riikidele. Euroopa Ühenduse välisabi tõhustamiseks on abi kavandamiseks ja andmiseks välja töötatud uus raamistik, kuhu kuuluvad järgmised määrused: nõukogu 17. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1085/2006, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA), ⁽²⁾ et katta ühenduse abi kandidaatriikidele ja võimalikele kandidaatriikidele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1638/2006, millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta, ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend, ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr

1717/2006, millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend, ⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1889/2006 rahastamisvahendi loomise kohta demokraatia ja inimõiguste edendamiseks kogu maailmas, ⁽⁶⁾ ning nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1934/2006, millega luuakse rahastamisvahend koostööks tööstus- ning teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumitega. ⁽⁷⁾ Käesolev määrus on täiendav õigusakt, mille eesmärk on toetada kõrgetasemelise tuumaohutuse edendamist, kiirguskaitset ning tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamist tuumamaterjalide suhtes kolmandates riikides.

(2) Tuumaohutuse ülemaailmse tähtsuse töi esile 1986. aastal toimunud Tšernobõli õnnetus. Selleks, et täita Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingus ("Euratomis asutamisleping") sätestatud eesmärki luua elanikkonna elu ja tervist ohustavate tegurite kõrvaldamiseks vajalikud ohutustingimused, peaks Euroopa Aatomienergiaühendus ("ühendus") olema võimalik toetada tuumaohutust kolmandates riikides.

(3) Komisjoni otsusega 1999/819/Euratom ⁽⁸⁾ ühines ühendus 1994. aasta tuumaohutuse konventsiooniga mille üks eesmärk on saavutada ja säilitada kõrge tuumaohutuse tase kogu maailmas. Komisjoni otsusega 2005/510/Euratom, ⁽⁹⁾ ühines ühendus ka kasutatud tuumkütuse käitlemise ohutust ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutust käsitleva ühiskonventsiooniga, mille üks eesmärkidest on saavutada ja säilitada kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutuse kõrge tase kogu maailmas. Nende kahe konventsiooniga püütakse nimetatud eesmärke saavutada riiklike meetmete ja rahvusvahelise koostöö, sealhulgas vajaduse korral ohutusealase koostöö tugevdamise abil.

⁽¹⁾ 14. detsembri 2006. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.

⁽³⁾ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

⁽⁵⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 386, 29.12.2006, lk 1

⁽⁷⁾ ELT L 405, 30.12.2006, lk 41. Määrust on parandatud ELT L 29, 3.2.2007, lk 16.

⁽⁸⁾ EÜT L 318, 11.12.1999, lk 20. Otsust on muudetud otsusega 2004/491/Euratom (ELT L 172, 6.5.2004, lk 7).

⁽⁹⁾ ELT L 185, 16.7.2005, lk 33.

- (4) Euratomi asutamislepingu 10. peatüki kohaselt teeb ühendus juba tihedat koostööd Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga (IAEA) nii tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete (Euratomi asutamislepingu teise jaotise 7. peatükis sätestatud eesmärkide saavutamiseks) kui ka tuumaohutuse osas.
- (5) Ühendusel on eelkõige vaja jätkata jõupingutusi tuumamaterjalide tõhusate kaitsemeetmete rakendamise toetamiseks kolmandates riikides, toetudes ühenduse enda kaitsemeetmetele Euroopa Liidus.
- (6) Eelkõige on vaja tugineda Tacis ja Phare programmidele saadud kogemustele, sealhulgas asjaomaste eksperühmade tööle, eelkõige tuumaalase tsiviilvastutuse valdkonnas.
- (7) Käesoleva määruse eesmärkide toetamiseks on vaja rahastada kaasnevaid meetmeid, sealhulgas koolitust, teadusuuringuid ja toetust rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute rakendamiseks. Soovitav on nimetatud konventsioonide ja lepingute raames võetud meetmed kooskõlastada ühenduse meetmetega.
- (8) Lisaks rahvusvahelistele konventsioonidele ja lepingutele on mõned liikmesriigid sõlminud kahepoolsed tehnilise abi osutamise kokkulepped.
- (9) Nõukogu rõhutab oma tuumaohutuse tehnoloogilisi probleeme käsitlevas 18. juuni 1992. aasta resolutsioonis "Euroopas tuumaohutusele omistatavat erilist tähtsust ning palub seetõttu liikmesriikidel ja komisjonil seada põhimõtteliseks ja esmatähtsaks eesmärgiks ühenduse tuumaalase koostöö valdkonnas eelkõige teiste Euroopa riikidega, eriti Kesk- ja Ida-Euroopa riikidega ning endiste nõukogude liiduvabariikidega, sealsete tuumarajatiste ohutustaseme tõstmise ühenduses kehtivale tasemele ning aidata rakendada kogu ühenduses tunnustatud ohutuskriteeriume ja -nõudeid". Rahalise abi osutamisel tuleks neid eesmarke arvesse võtta, toetades sealhulgas alles käikulaskmata tuumajaamu.
- (10) Tuumaohutuse konventsiooni kohaselt tähendab "litsents" reguleeriva organi poolt taotlejale antud luba, mille alusel taotleja vastutab tuumarajatise asukoha planeerimise, selle projekteerimise, ehitamise, kasutuselevõtmise, tegutsemise või tegevuse lõpetamise eest.
- (11) Mõistagi on asjaomasele tuumarajatisele abi andmisel eesmärgiks saavutada abi maksimaalne mõju, kaldumata siiski kõrvale põhimõttest, et rajatise ohutuse eest vastutab käitaja ning riik, mille jurisdiktsiooni alla kõnealune rajatis kuulub.
- (12) Välisabi operatiivse koordineerimise tugevdamist käsitlevates 2001. aasta suunistes rõhutatakse ELi välisabi koordineerimise tõhustamise vajadust.
- (13) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalike meetmete vastuvõtmiseks peaks komisjoni abistama komitee.
- (14) Käesoleva määrusega asendatakse nõukogu 29. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 99/2000 abi andmise kohta partnerriikidele Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias,⁽¹⁰⁾ nõukogu 5. juuni 1998. aasta otsus 98/381/EÜ, Euratom ühenduse panuse kohta Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga Tšernobõli fondi⁽¹¹⁾, ja nõukogu 16. novembri 2001. aasta otsus 2001/824/EÜ, Euratom Euroopa Ühenduse täiendava panuse kohta Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga Tšernobõli fondi.⁽¹²⁾ Need õigusaktid tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.
- (15) Käesolev määrus, millega nähakse ette rahaline abi Euratomi asutamislepingu eesmärkide toetamiseks, ei tohiks mõjutada ühenduse ega liikmesriikide vastavat pädevust asjaomastes valdkondades, eelkõige seoses tuumaenergiaalaste kaitsemeetmetega.

⁽¹⁰⁾ EÜT L 12, 18.1.2000, lk 1. Määrus on asendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1638/2006 (ELT L 310, 9.11.2006, lk 1).

⁽¹¹⁾ EÜT L 171, 17.6.1998, lk 31.

⁽¹²⁾ EÜT L 308, 27.11.2001, lk 25.

- (16) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise 17. mai 2006. aasta eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe, ⁽¹³⁾ punktis 38 määratud lähtesumma on lisatud käesolevasse määrusesse kogu rahastamisvahendi kestuse ajaks, ilma et see piiraks eelarvapädevate institutsioonide Euratomi asutamislepingus määratud volitusi.
- (17) Euratomi asutamislepingus ei nähta käesoleva määruse vastuvõtmiseks ette muid volitusi peale artiklis 203 sätestatute.
- (18) Tuumaohutusala seaduse koostöö vahendi tõhusa rakendamise tagamiseks tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2007,
- reguleerimisorganitele ja tehnilistele tugisüsteemidele antava toetuse jätkamise ning õigusliku raamistiku tugevdamise abil, eelkõige seoses litsentsimistegevustega,
 - käitajate saadud kogemuste, kohapealsete ja välisabi programmide ning konsulteerimise ja sellega seotud tegevuste abil, mille eesmärk on praegu litsentsitud tuumaelektrijaamade ja muude olemasolevate tuumarajatiste projekteerimise, käitamise ja hooldamise ohutuse parandamine, et saavutada kõrge ohutustase,
 - kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete ohutu transpordi, töötlemise ja lõpladustamise toetamise abil ning
 - olemasolevate rajatiste tegevuse lõpetamise strateegiate väljatöötamise ja elluviimise ning endiste tuumarajatiste saneerimise abil;

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

EESMÄRGID

Artikkel 1

Üldeesmärgid ja reguleerimisala

Ühendus rahastab meetmeid, millega edendatakse tuumaohutuse kõrget taset, kiirguskaitset ning tuumamaterjalide tõhusate ja tulemuslike kaitsemeetmete rakendamist kolmandates riikides kooskõlas käesoleva määruse sätetega.

Artikkel 2

Eesmärk

Käesoleva määruse alusel antav rahaline, majandus- ja tehniline abi täiendab humanitaarabi rahastamisvahendi, ühinemiseelse abi rahastamisvahendi, Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi, arengukoostöö rahastamisvahendi, stabiliseerimisvahendi, demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ning tööstus- ja teiste suure sissetulekuga riikide ja territooriumidega koostööd käsitleva rahastamisvahendi alusel antavat Euroopa Ühenduse abi. Määruse eesmärkide saavutamiseks toetatakse järgmisi meetmeid:

- a) tõhusa tuumaohutuskultuuri edendamine kõigil tasanditel, eelkõige:

- b) tõhusa õigusliku raamistiku, menetluste ja süsteemide edendamine, et tagada piisav kaitse radioaktiivsetest materjalidest, eelkõige kõrgaktiivsetest kiirgusallikatest lähtuva ioniseeriva kiirguse eest, ja selliste materjalide ohutu lõpladustamine;
- c) vajaliku õigusliku raamistiku ja meetodikate kehtestamine tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete rakendamiseks, sealhulgas lõhustuvate materjalide nõuetekohase arvestuse pidamiseks ja kontrolliks riigi ja käitajate tasandil;
- d) tõhusa korralduse kehtestamine et ära hoida radioloogiliste tagajärgedega avariisid ning nende toimumise korral leevendada selliseid tagajärgi ning hädaolukorras tegutsemise kavandamise, valmisoleku ja reageerimise, tsiviilkaitse ning taastamismeetmeteks;
- e) rahvusvahelise koostöö (sealhulgas asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, eelkõige IAEA raames) edendamise meetmed eespool nimetatud valdkondades, sealhulgas rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute rakendamine ja järelevalve, teabevahetus ning koolitus ja teadusuuringud.

Komisjon tagab, et võetud meetmed on kooskõlas partnerriigi suhtes rakendatava Euroopa Ühenduse üldise strateegilise poliitilise raamistikuga ja eelkõige tema arengu- ja majanduskoostöö poliitika ja programmide eesmärkidega, mis on vastu võetud vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitele 179 ja 181a.

⁽¹³⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

II JAOTIS

**RAKENDAMINE: PROGRAMMITÖÖ JA VAHENDITE
ERALDAMINE***Artikkel 3***Strateegiadokumendid ja näidisprogrammid**

1. Käesoleva määruse alusel antavat ühenduse abi rakendatakse mitmeaastaste strateegiadokumentide ja näidisprogrammide põhjal.
2. Sellised üht või mitut riiki hõlmavad mitmeaastased strateegiadokumendid on artiklis 2 nimetatud abi rakendamise üldiseks aluseks ning need koostatakse kuni seitsme aasta pikkuseks perioodiks. Nendes dokumentides sätestatakse ühenduse strateegia käesoleva määruse alusel abi andmiseks, võttes arvesse asjaomaste riikide vajadusi, ühenduse prioriteete, rahvusvahelist olukorda ja peamiste partnerite tegevust.
3. Strateegiadokumentide koostamisel tagab komisjon nende kooskõla Euroopa Ühenduse muude välisabivahendite alusel vastu võetud strateegiatega ja meetmetega.
4. Strateegiadokumendid sisaldavad mitmeaastasi näidisprogramme, milles sätestatakse ühendusepoolseks rahastamiseks valitud eelisvaldkonnad, konkreetsed eesmärgid ja oodatavad tulemused ning esialgsete rahaeralduste kogusumma ja eraldised iga eelisvaldkonna kohta. Vajaduse korral võib rahaeraldised esitada vahemike vormis. Näidisprogrammide koostamisel konsulteeritakse asjaomase partnerriigi või asjaomaste partnerriikidega.

*Artikkel 4***Programmitöö dokumentide vastuvõtmine**

1. Artiklis 3 nimetatud strateegiadokumendid ja näidisprogrammid võetakse vastu artikli 19 lõikes 2 osutatud korras. Kõnealused dokumendid hõlmavad perioodi, mis ei ole pikem käesoleva määruse kohaldamisajast.
2. Strateegiadokumendid vaadatakse läbi vahekokkuvõtete tegemise ajal või vastavalt vajadusele ning neid võib muuta artikli 19 lõikes 2 osutatud korras.
3. Vajaduse korral tehakse näidisprogrammides muudatusi, võttes arvesse asjakohaste strateegiadokumentide läbivaatamist. Erandjuhtudel võib rakendada mitmeaastaste eraldiste kohandamist, arvestades eriasjaolusid, nagu olulised ootamatud sünd-

mused või erakorralised tulemused. Näidisprogramme muudetakse artikli 19 lõikes 2 osutatud korras.

III JAOTIS

RAKENDAMINE: MUUD SÄTTED*Artikkel 5***Tegevusprogrammid**

1. Komisjon võtab vastu tegevusprogrammid, mis koostatakse artiklis 3 nimetatud strateegiadokumentide ja näidisprogrammide põhjal. Tegevusprogrammides, mis tavaliselt koostatakse üheks aastaks, esitatakse käesoleva määruse alusel abi rakendamise üksikasjad.

Erandkorras, näiteks juhtudel, kui tegevusprogrammi ei ole veel vastu võetud, võib komisjon artiklis 3 osutatud strateegiadokumentide ja näidisprogrammide alusel ning tegevusprogrammide suhtes kohaldatava korra kohaselt võtta meetmeid, mida ei ole tegevusprogrammis ette nähtud.

2. Nimetatud tegevusprogrammides määratakse kindlaks taotletavad eesmärgid, sekkumisvaldkonnad, kavandatavad meetmed, oodatavad tulemused, halduskord ja kavandatav rahastamise kogusumma. Tegevusprogramm sisaldab rahastatavate operatsioonide koondkirjeldust, igaks operatsiooniks eraldatud summast ning rakendamise esialgset ajakava. Vajaduse korral võib tegevusprogramm sisaldada varasematest abiprogrammidest õpitut.

3. Tegevuskavad võetakse vastu ning nende muutmine või pikendamine toimub artikli 19 lõikes 2 osutatud korra kohaselt ning vajadusel pärast konsulteerimist piirkonnas asuva asjaomase partnerriigi või partnerriikidega.

*Artikkel 6***Erimeetmed**

1. Olenemata artiklitest 3–5 võib komisjon ettenägematute ja kiireloomuliste vajaduste või asjaolude korral vastu võtta erimeetmed, mida ei nähta ette artiklis 3 nimetatud strateegiadokumentides ja näidisprogrammides või artiklis 5 nimetatud tegevusprogrammides.

2. Erimeetmetega määratakse kindlaks taotletavad eesmärgid, tegevusvaldkonnad, oodatavad tulemused, halduskord ja kavandatava rahastamise kogusumma. Need sisaldavad rahastatavate toimingute kirjeldust, märke igale toimingule eraldatavate summade kohta ja rakendamise soovituslikku ajakava.

3. Kui erimeetmete maksumus ületab 5 000 000 eurot, võtab komisjon need vastu artikli 19 lõikes 2 osutatud korras ning vajaduse korral pärast konsulteerimist piirkonnas asuva asjaomase partnerriigi või partnerriikidega.

4. Kui erimeetmete maksumus on 5 000 000 eurot või alla selle, teatab komisjon ühe kuu jooksul pärast meetmete vastuvõtmist sellest kirjalikult nõukogule ja artikli 19 kohaselt moodustatud komiteele.

Artikkel 7

Abikõlblikkus

1. Artiklis 5 nimetatud tegevusprogrammide ja artiklis 6 nimetatud erimeetmete rakendamiseks on käesoleva määruse alusel abikõlblikud järgmised abisaajad, kui nad tegelikult saavad kaasa aidata käesoleva määruse artiklis 2 esitatud eesmärkide saavutamisele:

- a) partnerriigid ja -piirkonnad ning nende institutsioonid;
- b) detsentraliseeritud organid partnerriikides, näiteks piirkonnad, departemangud, provintsid ja munitsipalteedid;
- c) partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse loodud ühisorganid;
- d) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, ÜRO asutused, osakonnad ja missioonid, rahvusvahelised finantseerimisasutused ja arengupangad, kui need aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele;
- e) ühenduse Teadusuuringute Ühiskeskus ja Euroopa Liidu asutused;
- f) järgmised liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade ja mis tahes muude kolmandate riikide üksused ja organid, kui nad aitavad kaasa käesoleva määruse eesmärkide saavutamisele:
 - i) avalikud asutused ja riigi osalusega organid, kohalikud omavalitsused või asutused ning nende konsortsiumid;
 - ii) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted;
 - iii) finantseerimisasutused, kes annavad, edendavad ja rahastavad erainvesteeringuid partnerriikides ja -piirkondades;

iv) lõikes 2 määratud valitsusvälised osalejad;

v) füüsilised isikud.

2. Käesoleva määruse alusel abikõlblikud valitsusvälised osalejad on järgmised: valitsusvälised organisatsioonid, põlisrahvaid esindavad organisatsioonid, kohalikud kodanikeühendused ja ettevõtjate liidud, ühistud, ametiühingud, majandus- ja sotsiaalhuve esindavad organisatsioonid, detsentraliseeritud piirkondliku koostöö ja integratsiooniga tegelevad kohalikud organisatsioonid (sealhulgas võrgustikud), tarbijaorganisatsioonid, naiste- ja noorteorganisatsioonid, õppe-, kultuuri-, uurimis- ja teadusorganisatsioonid, ülikoolid, kirikud ja usuühendused ning kogudused, meedia ning muud valitsusvälised ühendused ja sõltumatud fondid, mis võivad sisepoliitika edasiarendamisele või välisaspektidele tõenäoliselt kaasa aidata.

Artikkel 8

Meetmete liigid

1. Ühendus võib rahalist abi anda järgmises vormis:

- a) projektid ja programmid;
- b) valdkondlikud toetused;
- c) sissemaksed tagatisfondidesse vastavalt artiklile 16;
- d) võlakergendusprogrammid erakorralistel juhtudel vastavalt rahvusvaheliselt kokku lepitud võlakergendusprogrammidele;
- e) toetused meetmete rahastamiseks;
- f) toetused tegevuskulude katmiseks;
- g) liikmesriigi ja partnerriigi või -piirkonna avalik-õiguslike asutuste, riigiasutuste või avalikke teenuseid osutavate eraõiguslike isikute vaheliste ühisprogrammide rahastamine;
- h) sissemaksed rahvusvahelistesse fondidesse, eelkõige rahvusvaheliste või piirkondlike organisatsioonide hallatavatesse fondidesse;
- i) sissemaksed riiklikesse fondidesse, mille on asutanud partnerriigid ja -piirkonnad, et soodustada mitme rahastaja ühisrahastamist, või sissemaksed fondidesse, mille on asutanud üks või mitu rahastajat operatsioonide ühise teostamise eesmärgil;
- j) inim- ja materiaalsed ressursid, mis on partnerriikidele ja -piirkondadele vajalikud projektide ja programmide tõhusaks haldamiseks ja järelevalveks.

2. Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 1257/96 (humanitaarabi kohta)⁽¹⁴⁾ hõlmatud meetmeid, mis on nimetatud määruse alusel abikõlblikud, ei või rahastada käesoleva määruse alusel.

3. Põhimõtteliselt ei kasutata ühenduse rahalist abi tollimaksude ja muude maksude maksmiseks abi saavates riikides.

Artikkel 9

Toetusmeetmed

1. Ühenduse rahastamine võib hõlmata kulusid, mis on seotud käesoleva määruse rakendamiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks otseselt vajalike ettevalmistamis-, järel-, järelevalve-, auditi- ja hindamistoimingutega (nt uuringud, kohtumised, teave, teadlikkuse tõstmine, koolitus ja kirjastamistevus), kulusid, mis on seotud teabevahetuse arvutivõrkudega, ning muid haldus- või tehnilise abi kulusid, mis võivad komisjonil tekkida programmi haldamisel. See katab ka kulud abihaldustöötajatele, kes haldavad komisjoni delegatsioonides käesoleva määruse alusel rahastatavaid projekte.

2. Ükski toetusmeede ei ole tingimata hõlmatud mitmeaastase programmitööga ning neid võib seega rahastada strateegiadokumentide ja mitmeaastaste näidisprogrammide väliselt. Neid võib aga rahastada ka mitmeaastaste näidisprogrammide raames. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 6 vastu toetusmeetmed, mida mitmeaastased näidisprogrammid ei hõlma.

Artikkel 10

Kaasrahastamine

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid võivad kaasrahastada muu hulgas järgmised isikud:

- a) liikmesriigid ning eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- b) muud doonorriigid ning eelkõige nende avalik-õiguslikud ja riigi osalusega asutused;
- c) rahvusvahelised ja piirkondlikud organisatsioonid ning eelkõige rahvusvahelised ja piirkondlikud finantseerimisasutused;

⁽¹⁴⁾ EÜT L 163, 2.7.1996, lk 6. Määrust on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

d) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted ning muud artikli 7 lõikes 2 osutatud valitsusvälised osalejad;

e) partnerriigid ja piirkonnad, kes saavad toetust.

2. Paralleelse kaasrahastamise puhul jaotatakse projekt või programm mitmeks selgelt identifitseeritavaks allprojektiks, millest igaiht rahastavad eri partnerid, kes kaasrahastavad sellisel viisil, et rahastamise lõppkasutust on alati võimalik kindlaks teha. Ühise kaasrahastamise puhul jaotatakse projekti või programmi kogukulu kaasrahastavate partnerite vahel ning vahendid ühendatakse selliselt, et ei ole võimalik kindlaks määrata rahastamisallikat mis tahes toiminguks, mis on projekti või programmi osa.

3. Ühise kaasrahastamise korral võib komisjon vastu võtta ja hallata vahendeid käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b ja c osutatud isikute nimel ühismeetmete rakendamise eesmärgil. Sel juhul rakendab komisjon meetmeid tsentraalselt kas otse või kaudselt, delegerides ülesande ühenduse loodud ühenduse asutustele või organitele. Kõnealuseid vahendeid käsitatakse assigneeritud tuludena kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust)⁽¹⁵⁾ artikliga 18.

Artikkel 11

Haldusmenetlused

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavaid meetmeid rakendatakse kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002.

2. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 kohaselt teha otsuse anda avaliku võimu teostamise ja eelkõige eelarve täitmise seotud ülesanded määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c osutatud isikutele, kui neid tunnustatakse rahvusvaheliselt, nad vastavad rahvusvaheliselt tunnustatud juhtimis- ja kontrollisüsteemidele ning nende üle teostab järelevalvet riigiasutus.

3. Detsentraliseeritud haldamise korral võib komisjon otsustada kasutada abi saava riigi või piirkonna hanke- või toetuslepingute sõlmimise menetlusi.

⁽¹⁵⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

Artikkel 12

Eelarvelised kulukohustused

1. Eelarvelised kulukohustused tehakse kooskõlas artiklitega 5, 6 või 9 tehtud komisjoni otsuste põhjal.

2. Ühenduse rahastamise õiguslikud vormid on järgmised:

— rahastamislepingud,

— toetuslepingud,

— hankelepingud,

— töölepingud.

Artikkel 13

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Iga käesolevast määrusest tulenev leping sisaldab sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitse, eelkõige seoses pettuse, korruptsiooni ja muude rikkumistega, vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta, ⁽¹⁶⁾ 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest, ⁽¹⁷⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (Euratom) nr 1074/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta. ⁽¹⁸⁾

2. Lepingutes sätestatakse selgesõnaliselt komisjoni ja kontrollikoja õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki töövõtjaid ja alltöövõtjaid, kes on saanud ühenduse vahendeid. Samuti antakse lepingutes komisjonile selgesõnalised volitused kohapealse kontrolli ja inspekteerimise teostamiseks vastavalt määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätestatule.

3. Kõigis seoses abi rakendamise ja sõlmimise lepingutes tagatakse komisjonile ja kontrollikojale lõikes 2 sätestatud õigus lepingute täitmise ajal ja pärast seda.

Artikkel 14

Osalemis- ja päritolureeglid

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad taotlusi esitada kõik füüsilised

isikud, kes on Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikud, kõik juriidilised isikud, kes on asutatud Euroopa Liidu liikmesriigis, riigid, kes on või on olnud käesoleva määruse kohaselt vastu võetud tegevusprogrammis määratud abisaajaks, riigid, mis on ühine-miseelse rahastamisvahendi või Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi abisaajaks, ja väljaspool ELi asuvad Euroopa Majanduspiikonna liikmesriigid.

2. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada osaleda füüsilistel isikutel, kes on abi saava riigiga traditsioonilisi majandus-, kaubandus- või geograafilisi sidemeid omavate riikide kodanikud, või sellistes riikides asutatud juriidilistel isikutel.

3. Käesoleva määruse raames rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkurssidel on õigus osaleda ka kõigil füüsilistel isikutel, kes on mis tahes muu kui lõikes 1 nimetatud riigi kodanikud, või sellises riigis asutatud juriidilistel isikutel, kui on võimaldatud nende vastastikune juurdepääs välisabile. Vastastikune juurdepääs kehtestatakse alati, kui riik loeb võrdväärsusel alustel abikõlblikuks nii liikmesriigid kui ka abisaaja maa.

Vastastikune juurdepääs käesoleva määruse alusel ja ühenduse muude välisabivahendite alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkurssidele tagatakse spetsiaalse otsusega asjaomase riigi või asjaomasesse piirkondlikku rühma kuuluvate riikide kohta. Sellise otsuse võtab komisjon vastu artikli 19 lõikes 2 sätestatud menetluse kohaselt ning see kehtib vähemalt ühe aasta.

Vastastikuse juurdepääsu andmine käesoleva määruse alusel ja ühenduse muude välisabivahendite alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkurssidele põhineb ühenduse ja teiste doonorriikide võrdlusel ning toimub sektori tasandil või kogu riigi tasandil, olgu selleks siis doonor- või abisaajariik. Otsus anda doonorriigile vastastikune juurdepääs sõltub asjaomase doonorriigi antud abi läbipaistvusest, järjepidevusest ja proportsionaalsusest, sealhulgas selle kvaliteedist ja mahust. Abi saavate riikidega konsulteeritakse käesolevas lõikes kirjeldatud menetluse käigus.

Vastastikune juurdepääs käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimise konkurssidele OECD arenguabikomitee poolt määratud vähim arenenud riikide huvides antakse automaatselt OECD arenguabikomitee liikmetele.

⁽¹⁶⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽¹⁷⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽¹⁸⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 8.

4. Taotlusi käesoleva määruse alusel rahastatavate hanke- või toetuslepingute sõlmimiseks võivad esitada rahvusvahelised organisatsioonid.

5. Ekspertidel võib olla mis tahes kodakondsus. Eespool nimetatud ei piira ühenduse hanke-eeskirjades sätestatud kvalitaativsete ja finantsnõuete kohaldamist.

6. Kõik käesoleva määruse alusel rahastatavate lepingute kohaselt toimuvad tarned ja ostetavad materjalid peavad pärinema ühendusest või käesoleva artikli kohaselt abikõlblikust riigist. Mõiste "päritolu" on käesoleva määruse tähenduses määratletud ühenduse asjaomastes tollialastes õigusaktides päritolureeglite kohta.

7. Komisjon võib nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel lubada osaleda muude kui lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud riikide kodanikel või muudes kui nendes lõigetes osutatud riikides asutatud juriidilistel isikutel, või osta lõikes 6 sätestatust erineva päritoluga tarneid ja materjale. Erandite tegemise põhjuseks võib olla toodete ja teenuste puudumine asjaomaste riikide turul, äärmiselt kiireloomuline olukord või see, et abikõlblikkuse eeskirjad muudaksid projekti, programmi või tegevuse elluviimise võimatuks või üleliia keeruliseks.

8. Kui ühenduse rahastamine hõlmab toimingut, mida teostatakse rahvusvahelise organisatsiooni kaudu, on osalemine asjaomastes lepingulistest toimingutes vaba kõigile lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt abikõlblikele füüsilistele või juriidilistele isikutele ning kõigile sellise organisatsiooni abikõlblikkuse eeskirjadele vastavatele füüsilistele või juriidilistele isikutele, kusjuures kõigile doonoritele tagatakse võrdne kohtlemine. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

Kui ühendus rahastab tegevust koos mõne kolmanda riigiga, mille suhtes kohaldatakse lõikes 2 määratletud vastastikkuse põhimõtet, või mõne piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigiga, on osalemine asjaomastes lepingulistest toimingutes vaba kõigile lõigete 1, 2 ja 3 kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele ning kõigile vastava kolmanda riigi, piirkondliku organisatsiooni või liikmesriigi eeskirjade kohaselt abikõlblikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Samad reeglid kehtivad tarnete, materjalide ja ekspertide suhtes.

9. Pakkujad, kellega on käesoleva määruse kohaselt lepingud sõlmitud, austavad asjaomastes Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonides määratletud põhilisi töönorme.

Artikkel 15

Toetused

Vastavalt määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklile 114 võivad füüsilised isikud saada toetusi.

Artikkel 16

Euroopa Investeerimispankale või muudele finantsvahendajatele kättesaadavaks tehtud rahalised vahendid

Artikli 8 lõike 1 punktides c ja h osutatud vahendeid haldavad finantsvahendajad, Euroopa Investeerimispank või mis tahes muu pank või organisatsioon, mis suudab neid hallata. Komisjon võtab iga üksiku juhtumi puhul eraldi vastu käesoleva artikli rakendussätted, mis käsitlevad riskijagamist, rakendamise ülesande saanud vahendaja töötasu, vahenditelt saadava intressi kasutamist ja tagastamist ning meetme peatamist.

Artikkel 17

Hindamine

Komisjon hindab korrapäraselt poliitika ja programmide tulemusi ning programmide tõhusust, et teha kindlaks, kas eesmärgid on saavutatud, ning võimaldada anda soovitusi tulevaste meetmete parandamiseks. Komisjon saadab olulised hindamisaruanded artikli 19 kohaselt moodustatud komiteele. Neid tulemusi võetakse arvesse programmide kavandamisel ja vahendite eraldamisel.

IV JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 18

Aruandlus

Komisjon tutvub käesoleva määruse kohaselt võetud meetmete rakendamise edusammudega ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaaruande abi rakendamise kohta. Nimetatud aruanne esitatakse ka Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele. Aruanne sisaldab teavet eelneval aastal rahastatud meetmete, järelevalve- ja hindamistulemuste ning eelarveliste kulukohustuste täitmise ja maksete kohta, mis on esitatud riikide, piirkondade ja koostöövaldkondade kaupa.

*Artikkel 19***Komitee**

1. Komisjoni abistab liikmesriikide esindajatest koosnev ja komisjoni esindaja juhitud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamise korral kohaldatakse järgmist korda:

a) komisjoni esindaja esitab komiteele võetavate meetmete eelnõu. Tähtaja jooksul, mille eesistuja võib määrata lähtuvalt küsimuse kiireloomulisusest, esitab komitee eelnõu kohta oma arvamuse. Otsuste puhul, mis nõukogu peab vastu võtma komisjoni ettepaneku põhjal, esitatakse arvamus sellise hääleteenamusega, nagu on sätestatud Euratomi asutamislepingu artikli 118 lõikes 2. Liikmesriikide esindajate hääli komitees arvestatakse kõnealusel artiklis sätestatud viisil. Eesistuja ei osale hääletamises;

b) komisjon võtab meetmed vastu ning neid kohaldatakse viivitamata. Kui aga meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas, teatab komisjon sellest viivitamata nõukogule. Sellisel juhul võib komisjon vastuvõetud meetmete kohaldamise 30 päeva võrra edasi lükata;

c) punktis b nimetatud tähtaja jooksul võib nõukogu kvalifitseeritud hääleteenamusega teha teistsuguse otsuse.

3. Komitee võtab eesistuja ettepanekul vastu oma töökorra, mille aluseks on *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud töökorra standardeeskirjad. Komitee sätestab oma töökorras konsulteerimise erieeskirjad, mis võimaldavad komisjonil vajaduse korral võtta vastu erimeetmeid erakorralise menetluse alusel.

Komiteele kohaldatakse komisjoni suhtes kehtivaid dokumentide üldsusele kättesaadavuse põhimõtteid ja tingimusi.

Komisjon informeerib korrapäraselt Euroopa Parlamenti komitee tööst. Selleks saadetakse parlamendile komitee koosolekute päevakorrad, hääletustulemused, koosolekute koondpro-

tokollid ning asutuste ja organisatsioonide loetelud, kuhu liikmesriikide poolt neid esindama määratud isikud kuuluvad.

4. Euroopa Investeerimispanka vaateleja võib osaleda komitee töös pankade puudutavate küsimuste puhul.

*Artikkel 20***Lähtesumma**

Lähtesumma käesoleva määruse rakendamiseks aastatel 2007–2013 on 524 000 000 eurot.

Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad iga-aastased assigneeringud mitmeaastase finantsraamistikuga ettenähtud piirides.

*Artikkel 21***Läbivaatamine**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2010 aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamist esimesel kolmel aastal, vajadusel koos seadusandliku ettepanekuga vajalike muudatuste tegemiseks.

*Artikkel 22***Kehtetuks tunnistamine**

1. Alates 1. jaanuarist 2007 tunnistatakse kehtetuks järgmised õigusaktid:

— määrus (EÜ, Euratom) nr 99/2000;

— otsus 98/381/EÜ, Euratom;

— otsus 2001/824/EÜ, Euratom.

2. Kehtetuks tunnistatud õigusakte kohaldatakse jätkuvalt 2007. aastale eelnevate eelarveaastate täitmisega seotud õigusaktide ja kohustuste suhtes.

*Artikkel 23***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. veebruar 2007

Nõukogu nimel
eesistuja
M. GLOS
